

حجت‌الاسلام والمسلمین حامد کاشانی بر مزار رهبر شهید انقلاب از برکات وجودی ایشان در حیات وممات گفت

از فقا‌هت و هدایت تا مجاهدت و شهادت

چهارم‌دیروز - عکاس رضوی

نشانه‌های اثرگذاری این واقعه بر جامعه دانست. کاشانی برای توضیح این موضوع، به حضور مردم در خیابان‌ها در جریان جنگ ۱۲روزه اشاره کرد و گفت: در آن مقطع، جلوه‌های آشکارتری از همبستگی اجتماعی و ابراز تعلقات دینی مشاهده شد. این کارشناس در ادامه از افزایش حضور پرچم‌های ملی و مذهبی در اجتماعات سخن گفت و این روند را نشانه‌ای از پیوند میان احساسات عمومی، هویت دینی و مشارکت اجتماعی دانست.

■ تولی و تبری؛ از باور قلبی تا رفتار اجتماعی

پژوهشگر تاریخ تشیع، بخش مهمی از سخنان خود را به دو مفهوم تولی و تبری اختصاص داد؛ مفاهیمی که در منظومه اعتقادی شیعه، به معنای دوستی و پیروی از اولیای الهی و بی‌زاری از دشمنان خداوند و جبهه مخالف حق به کار می‌روند. او با اشاره به جایگاه محبت و بی‌زاری در دین، عنوان کرد: این دو مفهوم تنها به احساسات درونی محدود نمی‌شوند و در اندیشه، گفتار و رفتار انسان نیز جلوه پیدا می‌کنند. حجت‌الاسلام والمسلمین کاشانی نخستین ساحت را قلب و اندیشه دانست؛ جایی که محبت به خداوند، پیامبر اکرم(ص)، امیرالمؤمنین(ع) و مؤمنان شکل می‌گیرد و به نگرش انسان نسبت به دیگران جهت می‌دهد. به گفته او، حضور مردم در اجتماعات و احساس نزدیکی و همدلی میان آنان می‌تواند جلوه‌ای از همین پیوند درونی باشد؛ پیوندی که افراد را در یک احساس مشترک و یک تعلق اعتقادی گرد هم می‌آورد. ساحت دوم، زبان است.

این پژوهشگر با اشاره به شعارها، صلوات‌ها، ذکرها و ابراز ارادت مردم به اهل‌بیت(ع)، این رفتارها را نمود بیرونی باورهای قلبی دانست و افزود: ساحت سوم، عمل است؛ مرحله‌ای که در آن، محبت و بی‌زاری از سطح احساس و گفتار فراتر می‌رود و در رفتار اجتماعی نمود پیدا می‌کند. رفتارهایی مانند کمک به یکدیگر، احساس همبستگی و همراهی با کسانی که در اجتماعات حضور دارند، از جلوه‌های عملی محبت هستند.

او سپس همین سه ساحت را در مفهوم تبری نیز مورد توجه قرار داد و اظهار کرد: بی‌زاری از دشمنان خدا و قاتلان اهل‌بیت(ع) در باور درونی، بیان زبانی و رفتار عملی جلوه می‌یابد. او در ادامه با اشاره به شعارهای ضدامریکایی و ضداسرائیلی، آن‌ها را از نمودهای زبانی این موضع دانست و حضور مردم در اجتماعات را نیز بخشی از بروز اجتماعی آن معرفی کرد.

■ ادای احترام به رهبر شهید و مسئولیت نسل پس از ایشان

حجت‌الاسلام والمسلمین کاشانی در بخش پایانی سخنان خود، مخاطبان را به بهره‌گیری معنوی از فرصت حضور در جوار مضجع شریف رهبر شهید دعوت کرد. او پیشنهاد داد زائران پیش از هر چیز، با سلام، صلوات، دعا و تلاوت قرآن، ثواب این اعمال را به روح ایشان هدیه کنند؛ به‌ویژه آنکه به گفته او، رهبر شهید انس و الفتی ویژه با قرآن داشتند.

او همچنین به خانواده رهبر شهید و نزدیکان ایشان اشاره کرد و با یادآوری کسانی که در این مسیر جان خود را از دست داده‌اند، بر ضرورت زنده نگه داشتن یاد آنان تأکید کرد. از نگاه این پژوهشگر تاریخ اسلام، بزرگداشت این شخصیت‌ها باید با توجه به مسئولیت‌هایی باشد که پس از آنان بر دوش جامعه باقی می‌ماند.

شهادت چنین شخصیتی به‌تنهایی نشان‌دهنده عمق ستمی بود که بر او رفت.

حجت‌الاسلام والمسلمین کاشانی با کنار هم قرار دادن این نمونه‌ها، به مقایسه وضعیت علمای شیعه در دوره‌های مختلف پرداخت و گفت: شهادت این فقها در شرایطی رخ داد که شیعیان در بسیاری از موارد امکان واکنش علنی و گسترده نداشتند. او از این منظر، شرایط رهبر شهید را متفاوت دانست؛ شخصیتی که به گفته او، در دوران معاصر توانست در برابر قدرتی جهانی قرار گیرد و دامنه اثرگذاری‌اش را از حوزه علم و مرجعیت فراتر ببرد.

■ از بازگشت به مشهد تا مسئولیت رهبری

حجت‌الاسلام والمسلمین کاشانی در ادامه به زندگی رهبر شهید و تصمیم ایشان برای بازگشت از قم به مشهد اشاره کرد. به گفته او، در آن زمان حوزه علمیه قم از رونق و جایگاه ویژه‌ای برخوردار بود و مانند در آن محیط می‌توانست مسیر متفاوتی را برای آینده علمی این شخصیت رقم بزند؛ بااین‌حال، ایشان بازگشت به مشهد را انتخاب کردند و این تصمیم را باید در چارچوب احساس مسئولیت و انجام تکلیف دینی فهمید. این سخنران تأکید کرد: کسی که برای خداوند کار می‌کند، نباید نتیجه انتخاب‌های خود را صرفاً با معیارهای متعارف موفقیت بسنجد. او با طرح این احتمال که رهبر شهید در صورت ماندن در قم می‌توانستند به یکی از مراجع برجسته تبدیل شوند، افزود: مسیر انتخاب‌شده ایشان درنهایت به حوزه‌ای اثرگذاری انجامید که ابعاد گسترده‌تری پیدا کرد.

پژوهشگر تاریخ تشیع با اشاره به رسیدن رهبر شهید

■ **تاریخ تشیع؛ روایت ایستادگی در برابر فشار و سرکوب**
حجت‌الاسلام والمسلمین کاشانی برای تبیین جایگاه رهبر شهید، به سراغ تاریخ تشیع رفت؛ تاریخی که به گفته او، پس از واقعه کربلا با دوره‌های طولانی فشار، محدودیت و سرکوب همراه بوده است. او یادآور شد: پس از شهادت سیدالشهدا(ع)، شیعیان در دوره‌های مختلف، به دلیل اعتقادات و تعلقات مذهبی خود، با تهدید و آزار روبه‌رو شدند.

این پژوهشگر سپس به رخداد‌های پس از غیبت صغری اشاره کرد و از فشارهای واردشده بر شیعیان بغداد و تخریب محله کرخ سخن گفت؛ منطقه‌ای که در دوره‌هایی از تاریخ، جمعیت قابل توجهی از شیعیان را در خود جای داده بود. کاشانی همچنین با یادآوری آسیب‌های واردشده به مراکز علمی و کتابخانه‌ها و دشواری‌هایی که عالمان شیعه در بغداد با آن روبه‌رو شدند، به مهاجرت شیخ طوسی و استقرار او در نجف اشاره کرد. در ادامه این مرور تاریخی، او از انتقال کانون‌های علمی شیعه میان مناطق مختلف و فشارهایی گفت که در شهرهایی چون حلب، حله و جبل عامل بر شیعیان و عالمان آنان وارد شد. هدف از این یادآوری، ترسیم مسیری بود که در آن، استمرار حیات علمی و مذهبی تشیع همواره با ایستادگی، مهاجرت و پرداخت هزینه همراه بوده است.

■ فقیه‌شهید؛ نمونه‌هایی از بهای پاسداری از تشیع

بخش دیگری از سخنان حجت‌الاسلام والمسلمین کاشانی به یادکرد چهار تن از فقهای برجسته شیعه اختصاص داشت؛ شخصیت‌هایی که شهادتشان نشان می‌دهد دانش، تقوا و جایگاه علمی نیز در

کاشانی با اشاره به زندگی و شهادت رهبر شهید، بر این نکته تأکید کرد که عظمت شخصیت‌های الهی را نباید تنها با معیارهای متعارف تاریخی سنجید؛ چراکه گاه حضور یک انسان مؤمن و مجاهد، در زمانی کوتاه، منشأ برکاتی می‌شود که آثار آن در گستره‌ای فراتر از زندگی فردی او ادامه می‌یابد

دوره‌هایی از تاریخ نتوانسته عالمان شیعه را از خشنوت و سرکوب مصون نگه دارد. او نخست از شهید اول یاد کرد؛ فقیهی برجسته که در شمار بزرگ‌ترین چهره‌های تاریخ فقه امامیه قرار دارد و آثار علمی او در سنت فقهی شیعه جایگاهی مهم یافته است. کاشانی با اشاره به نحوه شهادت او، بر این نکته تأکید کرد که بزرگی علمی و منزلت دینی، همواره مانع رفتارهای خصمانه مخالفان نشده است. در ادامه، شهید ثانی به‌عنوان یکی دیگر از فقهای بزرگ امامیه معرفی شد که شهادتش پس از شهید اول، نمونه دیگری از تداوم فشار بر عالمان شیعه بود. کاشانی سپس از قاضی نورالله شوشتری، فقیه برجسته شیعه در هند یاد کرد و به شهادت او در پی تعلق مذهبی‌اش اشاره داشت. او همچنین به بازسازی آرامگاه این عالم در آگره هند پرداخت و آن را نشانه‌ای از استمرار یاد و احترام به این شخصیت علمی دانست.

چهارمین شخصیتی که کاشانی در این مرور تاریخی به او پرداخت، شهید سیدمحمدباقر صدر بود؛ فقیهی اندیشمند که آثارش همچنان در حوزه‌های علمیه مورد مطالعه و بحث قرار می‌گیرد. او با اشاره به شهادت این عالم به دست حکومت صدام، بیان کرد: جایگاه علمی و فکری شهید صدر به‌گونه‌ای بود که حتی اگر دیگر جنایت‌های آن حکومت نیز در نظر گرفته نمی‌شد،

الله ضمری | ایمان به وعده‌های الهی، باور به امامت و اعتماد به سنت‌های خداوند، در نگاه حجت‌الاسلام والمسلمین حامد کاشانی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار در تحولات تاریخ تشیع است؛ ایمانی که می‌تواند در دشوارترین شرایط تاریخی، مسیر تازه‌ای پیش روی یک جامعه بگشاید و از دل محدودیت‌ها، ظرفیت‌هایی پدید آورد که پیش از آن کمتر قابل تصور بوده است.

کاشانی با اشاره به زندگی و شهادت رهبر شهید، بر این نکته تأکید کرد که عظمت شخصیت‌های الهی را نباید تنها با معیارهای متعارف تاریخی سنجید؛ چراکه گاه حضور یک انسان مؤمن و مجاهد، در زمانی کوتاه، منشأ برکاتی می‌شود که آثار آن در گستره‌ای فراتر از زندگی فردی او ادامه می‌یابد. این سخنان در جریان سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین حامد کاشانی در شامگاه یکشنبه ۱۹ مهر ۱۴۰۵ در رواق دارالذکر حرم مطهر رضوی و با محوریت جایگاه تاریخی رهبر شهید، پیشینه مظلومیت علمای شیعه و آثار اجتماعی و دینی شهادت ایشان بیان شد. او در این سخنرانی، ضمن مرور نمونه‌هایی از تاریخ علمای امامیه، به تبیین نقش ایمان در مواجهه با قدرت‌های بزرگ و همچنین احیای دو مفهوم بنیادین تولی و تبری در جامعه پرداخت؛ مفاهیمی که به اعتقاد او، در پی شهادت رهبر شهید، در ساحت‌های قلب، زبان و عمل جلوه بیشتری یافته‌اند.

■ ایمان به وعده‌های الهی؛ فراتر از محدودیت‌های زمان

حجت‌الاسلام والمسلمین کاشانی در آغاز سخنان خود با اشاره به دشواری سخن گفتن در چنین جایگاهی، از عظمت استثنایی شخصیت رهبر شهید سخن گفت و یادآور شد: گاهی تصور می‌شود معجزات و نشانه‌های الهی به دوره‌های خاصی از تاریخ تعلق داشته‌اند و در روزگار معاصر دیگر نمی‌توان انتظار ظهور جلوه‌هایی مشابه را داشت؛ درحالی‌که چنین برداشتی، ناشی از محدود کردن قدرت و سنت الهی به تصورات انسانی است.

پژوهشگر تاریخ اسلام با اشاره به زندگی رهبر شهید، عنوان کرد: ظهور جوانی از مشهد که در دهه‌های نخست زندگی خود، در اوج مبارزه، به تربیت انسان‌ها، پرورش طلبه‌ها و آماده‌سازی نیروهای مبارز پرداخت، نمونه‌ای از ظرفیت‌هایی است که با ایمان به هدف و اتکا به خداوند شکل می‌گیرد. به گفته کاشانی، برکت چنین شخصیتی را نمی‌توان تنها در یک مقطع تاریخی یا در محدوده فعالیت‌های فردی او خلاصه کرد؛ بلکه باید آثار آن را در مجموعه‌ای از تحولات فکری، اجتماعی و دینی جست‌وجو کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین کاشانی با استناد به آیات قرآن و یادآوری عبارت حضرت موسی(ع) مبنی بر همراهی پروردگار، تأکید کرد: وعده‌های الهی نباید صرفاً به‌عنوان روایت‌هایی متعلق به گذشته خوانده شوند. اگر انسان باور داشته باشد خداوند همان پروردگاری است که در دشواری‌ها راه می‌گشاید، این باور می‌تواند در مواجهه با بحران‌ها به او استواری ببخشد.

این کارشناس با اشاره به نمونه‌هایی چون هجرت پیامبر اکرم(ص) و رخداد‌های بدر و احد، خاطرنشان کرد: پروردگار حاضر در آن وقایع تاریخی، از نگاه مؤمنان، همان پروردگاری است که در زندگی امروز نیز می‌توان به او توکل کرد. از این منظر، ایمان نیرویی زنده برای فهم تحولات و ایستادگی در برابر دشواری‌های زمانه است.

خبر

ثبت بیش از ۱۸هزار ختم قرآن به نیت رهبر شهید

طرح «ختم مشترک قرآن» به نیت رهبر شهید انقلاب و خانواده ایشان در قالب پویش «زندگی با آیة‌ها» تاکنون بیش از ۱۸هزار ختم و ۲۷۰هزار مشارکت را به ثبت رسانده است. طرح «ختم مشترک قرآن» به نیت رهبر شهید انقلاب و خانواده ایشان که همزمان با روزهای آغاز جنگ و شهادت ایشان در قالب پویش «زندگی با آیة‌ها» آغاز شده، تاکنون با استقبال مخاطبان، به ثبت بیش از ۱۸هزار و ۴۳۳ ختم قرآن در این طرح به ثبت رسیده و تعداد مشارکت‌ها از ۲۷۰هزار مورد فراتر رفته است. این طرح با هدف ایجاد فرصتی برای انس بیشتر با قرآن کریم و قرائت آیات الهی به نیت رهبر شهید انقلاب و خانواده ایشان اجرا می‌شود و علاقه‌مندان می‌توانند با مراجعه به صفحه اختصاصی این طرح، یکی از ختم‌های تعریف‌شده را انتخاب و در آن مشارکت کنند. براساس اطلاعات منتشرشده از سوی پویش «زندگی با آیة‌ها» تاکنون ۱۸هزار و ۴۳۳ ختم قرآن در این طرح به ثبت رسیده و تعداد مشارکت‌ها از ۲۷۰هزار مورد فراتر رفته است. علاقه‌مندان برای پیوستن به این طرح می‌توانند به صفحه «ختم مشترک قرآن» در سامانه زندگی با آیة‌ها مراجعه و با انتخاب یکی از ختم‌ها، قرائت قرآن را آغاز کنند. این طرح در چارچوب پویش «زندگی با آیة‌ها» و با تأکید بر توصیه به انس با قرآن کریم در حال اجراست.

دیدار مسئولان دارالعلم با آیت‌الله العظمی سبحانی در قم

جمعی از مسئولان دارالعلم با حضور در مؤسسه حضرت امام صادق(ع)، ضمن ارائه گزارشی از فعالیت‌های آموزشی و مدارس تخصصی این مجموعه، از رهنمودهای علمی آیت‌الله العظمی سبحانی بهره‌مند شدند. به گزارش آستان‌نیوز، جمعی از مسئولان دارالعلم با حضور در مؤسسه حضرت امام صادق(ع) با آیت‌الله العظمی جعفر سبحانی دیدار کردند و ضمن ارائه گزارشی از فعالیت‌ها و برنامه‌های آموزشی این مدرسه، از رهنمودهای علمی این مرجع تقلید بهره‌مند شدند. در این دیدار، گزارشی از روند برگزاری دوره‌های آموزشی و فعالیت مدارس تخصصی کلام، فقه و علوم عقلی دارالعلم در مدارس پیرامون حریم مطهر رضوی ارائه و نسخه‌هایی از کتاب «نظریة الإمامة بین التنصیب و الإنتخاب» نیز که براساس بیانات آیت‌الله العظمی سبحانی در دوره تابستانه دارالعلم در سال ۱۴۰۵ تدوین و به همت انتشارات به‌نشر آستان قدس رضوی منتشر شده، به محضر این مرجع عالی‌قدر تقدیم شد.

آیت‌الله العظمی سبحانی در این دیدار با اشاره به ضرورت توجه به میراث اصیل کلامی شیعه و متون کهن این مکتب، بر اهمیت بهره‌گیری از این پشتوانه علمی در مواجهه با مسائل و چالش‌های فکری معاصر تأکید کرد.

وی همچنین تقویت بنیه‌های استدلالی طلاب، پایبندی به روشمندی علمی در بررسی مسائل و صیانت از اخلاق علمی و رعایت موازین نقد مستند و متقن در فضای حوزوی را از ضرورت‌های فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی حوزه‌های علمیه دانست.

این دیدار با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین محسن هاشمی بزرگ‌ری، از مسئولان دارالعلم و رئیس دفتر تولیت آستان قدس رضوی در امور حوزه روحانیت و حجت‌الاسلام صالح حائری، مدیر مدرسه عالی فقا‌هت عالم آل محمد(ع) برگزار شد.

حرم مطهر رضوی میزبان بیش از ۴هزار نشست معرفتی در ۶ ماه نخست سال بود

حرم مطهر رضوی در نیمه نخست سال جاری، با تغییر رویکرد از سخنرانی یک‌سویه به گفت‌وگوی دوسویه، به کانونی پویا برای تبیین آموزه‌های دینی و پاسخ به دغدغه‌های زائران تبدیل شد؛ به‌طوری‌که بیش از ۴هزار نشست معرفتی با استقبال زائران برگزار شد. به گزارش آستان‌نیوز، زائرانی که به قصد زیارت مضجع شریف حضرت(رضاع) قدم به حرم مطهر می‌گذارند، در کنار بهره‌مندی از فیض زیارت، با فضایی روبه‌رو هستند که پاسخگوی دغدغه‌های ذهنی و نیازهای فکری آن‌هاست.

در برنامه‌هایی همچون «حلقه‌های معرفت» که به‌طور روزانه و با تمرکز بر مباحث کاربردی در رواق‌های مختلف برگزار می‌شود، زائران با موضوعات روز اجتماعی نظیر سبک زندگی رضوی، تحکیم پیوندهای خانوادگی و اقتصاد مقاومتی آشنا می‌شوند.

در سلسله نشست‌های «پرسمان دینی» نیز که طی ایام تابستان روزانه در صحن جمهوری اسلامی برپا بوده به مباحثی چون سواد رسانه، مهدویت، سبک زندگی، تاریخ اسلام و مسائل تربیتی پرداخته شده است. در گزارش عملکرد اداره پاسخ‌گویی به سؤالات دینی حرم مطهر در نیمه نخست سال، آمارهای ثبت‌شده گویای آن است که در مجموع ۴هزار و ۴۳۳ نشست حلقه معرفت و پرسمان دینی برگزار شده که پپذیری بیش از ۳۵۶هزار مخاطب بوده است.

سلسله نشست‌های پرسمان‌های دینی با ۱۳۸ جلسه تخصصی، میزبان ۱۲۴هزار و ۷۰۰ زائر و مجاور بوده است. نخستین حلقه‌های معرفت عمومی نیز با ۲هزار و ۸۶۷ جلسه، سهم بزرگی در پاسخ‌گویی به عموم زائران داشته و ۱۲۸هزار و ۷۱۵ نفر را زیرپوشش قرار داده است. نشست‌های اختصاصی حلقه معرفت خواهران با توجه به نیازهای ویژه این حوزه، هزار و ۴۱۸ جلسه برگزار شده که ۱۰۳هزار و ۱۰۵ زائر خواهر در آن شرکت کرده‌اند.